

ΑΡΧΑΙΑ ΣΠΑΡΤΗ

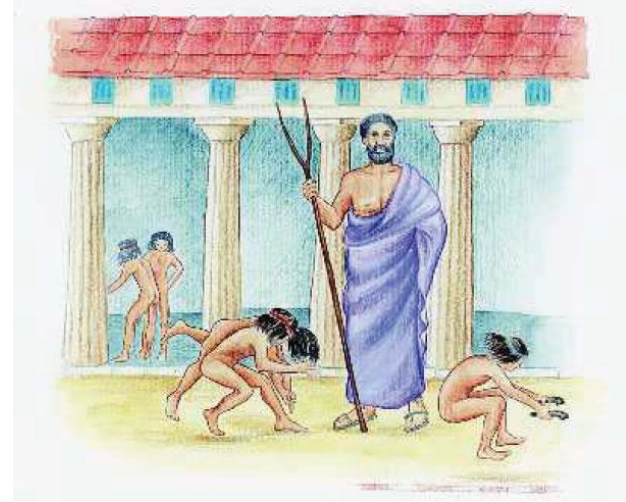
Λίγα λόγια για την Σπάρτη

Η Σπάρτη ήταν πόλη-κράτος στην Αρχαία Ελλάδα που ήταν χτισμένη στις όχθες του ποταμού Ευρώτα στη Λακωνία στο νότιο ανατολικό μέρος της Πελοποννήσου. Έχει μείνει γνωστή στην παγκόσμια ιστορία για τη στρατιωτική δύναμη της, την πειθαρχία της, τον ηρωισμό της και το μεγάλο αριθμό των δούλων της. Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα η οικονομία της Σπάρτης να στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά στη γεωργία και στην κτηνοτροφία. Η βιοτεχνία και το εμπόριο υπήρχαν σε πολύ περιορισμένο βαθμό, όσο χρειαζόταν για να εξασφαλιστεί επάρκεια αγαθών.

Εκπαίδευση στην Αρχαία Σπάρτη

Στην αρχαία Σπάρτη, ο σκοπός της εκπαίδευσης ήταν να παραχθεί ένα καλά πειθαρχημένος στρατός. Οι Σπαρτιάτες πίστευαν στην πειθαρχία και στην απλότητα. Ήταν πολύ πιστοί στη Σπάρτη. Κάθε πολίτης αρσενικός ή θηλυκός, έπρεπε να έχει ένα τέλειο σώμα. Όταν τα μωρά γεννιόντουσαν στην αρχαία σπάρτη, οι στρατιώτες περνούσαν από το σπίτι και έλεγχαν το μωρό. Εάν το μωρό δεν εμφανιζόταν υγιές και ισχυρό, το άφηναν να πεθάνει σε μια βουνοπλαγιά ή το προόριζαν για σκλάβο(είλωτας).

Η αγωγή των αγοριών στην αρχαία Σπάρτη.

Τα άνέτρεφαν οι γονείς ώσπου να γίνουν 7 ετών και στη συνέχεια τα αναλάμβανε η πολιτεία. Ζούσαν σε ομάδες (αγέλες) και διδάσκονταν ανάγνωση- γραφή, μουσική και χορό. Μάθαιναν να εκφράζονται με λίγα λόγια (λακωνισμός) και να υπομένουν τη σκληρή ζωή και την αυστηρή πειθαρχία.

Παράλληλα, διαποτίζονταν με ορισμένες ιδέες και αρχές, όπως τυφλή υπακοή στους νόμους, αγάπη για την πατρίδα, περιφρόνηση για το θάνατο, θαυμασμό για την αντρεία, σεβασμό στους μεγαλύτερους κτλ. Στα 18 τους χρόνια άρχιζαν να παίρνουν μέρος σε εκστρατείες.

Η αγωγή των κοριτσιών στην Σπάρτη

Μαζί με τα αγόρια, τα κορίτσια ασκούσαν στην πάλη, στο τρέξιμο, στον ακοντισμό και στη δισκοβολία. Επίσης, τα νεαρά κορίτσια έπαιρναν μέρος σε ειδικούς γυναικείους αγώνες, τους οποίους μπορούσαν να παρακολουθήσουν, ως θεατές, τα αγόρια. Αυτού του είδους η ανατροφή και η εκπαίδευση είχε ως στόχο να αποκτήσουν τα κορίτσια δυνατό και υγιές σώμα, ώστε να αντέξουν εύκολα τους πόνους της γέννας και να φέρουν στον κόσμο γερά και υγιή παιδιά, προς όφελος της πολιτείας. Γενικά, τα κορίτσια στη Σπάρτη απολάμβαναν ελευθερίες που ήταν άγνωστες για τα κορίτσια των περισσότερων ελληνικών πόλεων. Τέλος, η Σπαρτιάτισσα παντρευόταν σε μεγαλύτερη ηλικία απ' αυτήν που συνήθως παντρεύονταν οι

Η καθημερινή ζωή των αντρών στην αρχαία Σπάρτη

Από 20 ως 60 ετών, οι Σπαρτιάτες ήταν κανονικοί στρατιώτες. Αλλά ως τα 30 τους χρόνια ζούσαν ακόμα σε ομάδες, έτρωγαν στα κοινά συσσίτια και συνέχιζαν τη στρατιωτική τους εκπαίδευση. Από την ηλικία αυτή αποκτούσαν πλήρη πολιτικά δικαιώματα, έπαιρναν κρατικό κλήρο, έδιναν ένα μέρος της παραγωγής στα κοινά συσσίτια, στα οποία συνέχιζαν να τρώνε, και μπορούσαν να παντρευτούν και να δημιουργήσουν οικογένεια. Καθώς δεν επιτρεπόταν να εργάζονται, μοναδική τους απασχόληση ήταν τα στρατιωτικά και πολιτικά ζητήματα. Η συσσώρευση πλούτου, εκτός του ότι ήταν αδύνατη, δεν ωφελούσε σε τίποτα. Γενικά, η αγάπη για την πολυτέλεια, τη σπατάλη και το χρήμα θεωρούνταν ασπιμιλικά.

Τα κύρια διοικητικά όργανα του σπαρτιατικού κράτους.

α) οι 2 βασιλιάδες: ανώτατοι θρησκευτικοί και στρατιωτικοί άρχοντες μ ορισμένα προνόμια (π.χ. διπλή μερίδα στα λάφυρα, καλύτερη μερίδα στα συσσίτια, μεγαλύτερο κλήρο)· προέρχονταν πάντα από τις δύο βασιλικές οικογένειες της πόλης (Αγιάδες και Ευρυπωντίδες).

β) η γερουσία: αποτελούνταν από 28 ισόβια μέλη άνω των 60 ετών και τους δύο βασιλιάδες" ετοίμαζε τα θέματα για τα οποία θα αποφάσιζε η Απέλλα, ενώ λειτουργούσε και ως ανώτατο δικαστήριο.

γ) **η Απέλλα:** η γενική συνέλευση των Σπαρτιατών που είχαν πλήρη πολιτικά δικαιώματα. Εξέλεγε τους εφόρους και τα μέλη της γερουσίας, επικύρωνε νόμους, αποφάσιζε για κήρυξη πολέμου ή σύναψη ειρήνης και σε ορισμένες περιπτώσεις για τη βασιλική διαδοχή. Τυπικά ήταν το ανώτατο όργανο εξουσίας, ουσιαστικά όμως ο ρόλος της ήταν πολύ περιορισμένος: οι πολίτες δεν είχαν δικαίωμα λόγου και περιορίζονταν στο να εγκρίνουν ή να απορρίπτουν «δια βοής» τις προτάσεις της γερουσίας.

δ) **οι 5 έφοροι:** εκλέγονταν από την Απέλλα και η θητεία τους κρατούσε ένα χρόνο. Στο αξίωμα αυτό μπορούσε να εκλεγεί κάθε Σπαρτιάτης πολίτης. Από τον 5ο αιώνα π.Χ. απέκτησαν μεγάλη δύναμη'

-διαμόρφωναν την εξωτερική πολιτική, επόπτευαν την εφαρμογή των νόμων και των αποφάσεων της Απέλλας, έλεγχαν τους βασιλιάδες, ενώ για τις δικές τους ενέργειες λογοδοτούσαν μόνο στους επόμενους εφόρους.

Θεσμοί που υπήρχαν στην Αρχαία Σπάρτη

- **Κρυπτεία:** η άσκηση των νέων στην έξυπνη κλοπή, χωρίς να γίνονται αντιληπτοί. Όποιος συλλαμβανόταν μαστιγωνόταν. Συχνά τη νύχτα σκότωσαν και είλωτες, πράξη απάνθρωπη. Ήταν μια στρατιωτική εκπαίδευση κάτω από της πιο σκληρές συνθήκες.
- **Ξενηλασία.** Επειδή η καθημερινή ζωή των Σπαρτιατών ήταν πολύ πιο σκληρή και Μονότονη απ' ό,τι των υπόλοιπων Ελλήνων, υπήρχε πάντα η πιθανότητα να προτιμήσουν έναν άλλο τρόπο ζωής, πιο ευχάριστο και πιο ανθρώπινο. Γι' αυτό, η πολιτεία απαγόρευε στους Σπαρτιάτες να ταξιδεύουν και φρόντιζε να απομακρύνει τους ξένους από τη Σπάρτη.

Κοινωνικές τάξεις του σπαρτιατικού κράτους.

- **Σπαρτιάτες (όμοιοι):** οι Δωριείς που είχαν εγκατασταθεί στις πέντε κωμοπόλεις (ωβές) που συναποτελούσαν την πόλη της Σπάρτης. Είχαν πλήρη πολιτικά δικαιώματα. Δεν εργάζονταν: εκμεταλλεύονταν κομμάτια γης (κλήρους) που ανήκαν στο κράτος και αφιέρωναν όλο τους το χρόνο στη στρατιωτική άσκηση και τα πολιτικά ζητήματα.
- **περίοικοι:** η προέλευση τους δεν είναι απόλυτα εξακριβωμένη. Ίσως ήταν Δωριείς εγκαταστημένοι σε κωμοπόλεις και χωριά της Λακωνικής ή ακόμη και παλαιότεροι πληθυσμοί που είχαν υποταχθεί στους Δωριείς, χωρίς να προβάλουν αντίσταση. Ήταν ελεύθεροι και στις κοινότητες τους υπήρχε κάποια μορφή αυτοδιοίκησης. Ασχολούνταν κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία, ενώ ορισμένοι ήταν βιοτέχνες και έμποροι. Παρ' όλο που ήταν , υποχρεωμένοι να στρατεύονται όπως οι Σπαρτιάτες, δεν είχαν πολιτικά δικαιώματα.

- **είλωτες:** παλαιότεροι πληθυσμοί που είχαν υποδουλώσει οι Δωριείς. Δεν ανήκαν σε κάποιον πολίτη αλλά στο σπαρτιατικό κράτος (κρατικοί δούλοι.) Ήταν εγκαταστημένοι με τις οικογένειες τους στους κλήρους που καλλιεργούσαν και είχαν την υποχρέωση να παραδίδουν στο Σπαρτιάτη κύριο του κλήρου ένα μέρος της σοδειάς. Δεν είχαν κανένα πολιτικό δικαίωμα αλλά ακολουθούσαν υποχρεωτικά τους Σπαρτιάτες στον πόλεμο ως ελαφρά οπλισμένοι (*ψιλοί*) ή για να μεταφέρουν όπλα.
- Άλλες μικρότερες ομάδες κατοίκων, όπως π.χ. οι *νεοδαμώδεις*, δηλαδή είλωτες που τους είχε δοθεί η ελευθερία, γιατί είχαν διακριθεί στη μάχη.

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΣΠΑΡΤΗ

•Γυμνάζονταν όπως τα αγόρια και οι άνδρες

•Συμμετείχε στην πάλη,γυμνή,όπως και οι άνδρες ενώ εκπαιδευόταν στο δίσκο και στο ακόντιο

✓Στόχος:να αποκτήσουν γερά παιδιά

Η κοινωνική θέση της γυναίκας στην αρχαία Σπάρτη.

Η αγωγή των κοριτσιών ήταν ανάλογη με αυτή των αγοριών: πριν απ' το γάμο, ασκούνταν στα γυμναστήρια και η εκπαίδευση τους είχε ως στόχο να τις κάνει καλές συζύγους και μητέρες. Γενικά, στην αρχαία Σπάρτη υπήρχε μεγάλος σεβασμός στις γυναίκες και ιδιαίτερα στις μητέρες.

Σημαντικές γυναικείες προσωπικότητες στην Σπάρτη

- *Ωραία Ελένη*

Η ωραία Ελένη υπήρξε πηγή έμπνευσης για πολλούς ανθρώπους και οι περισσότεροι την θαύμαζαν για την ομορφιά της , την εξυπνάδα της, την ταπεινότητά της και πολλά άλλα χαρακτηριστικά. Η Ελένη παντρεύτηκε τον Μενέλαο και έγινε βασίλισσα της Σπάρτης.

- *Γοργώ*

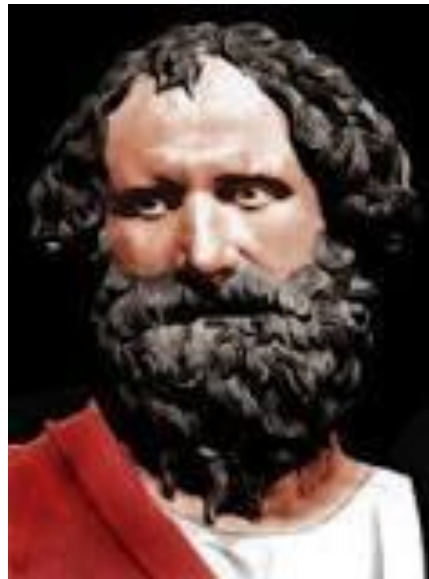
Η Γοργώ ήταν θρυλική βασίλισσα της Σπάρτης, κόρη του βασιλιά Κλεομένη Α' και σύζυγος του Λεωνίδα της μάχης των Θερμοπύλων . Από μικρή ηλικία παρακολουθούσε τα δημόσια θέματα και είναι μια σπάνια περίπτωση Ελληνίδας που εμφανίζεται να διαδραματίζει κάποιο ρόλο στην αρχαία Ελλάδα.

Σημαντικές ανδρικές προσωπικότητες

Αγησίλαος

Ο Αγησίλαος Β΄ ήταν φημισμένος στρατηγός της Σπάρτης και βασιλιάς της (444-360 π.Χ.). Ήταν γιός του Αρχίδαμου Β΄ και της δεύτερης συζύγου του, Ευπόλειας

Λύσανδρος

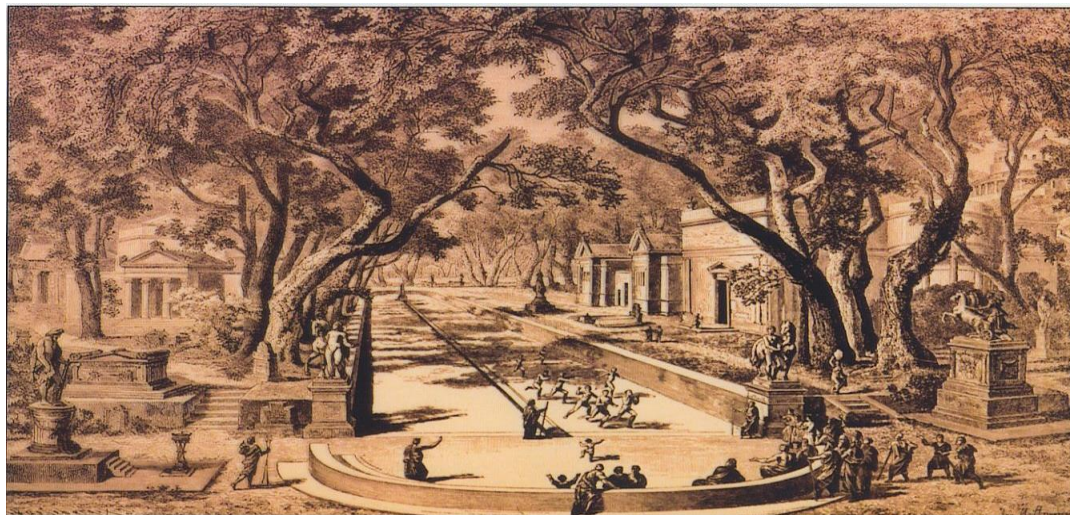
Ο Λύσανδρος ήταν Σπαρτιάτης πολιτικός και στρατηγός , ο οποίος έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην νίκη των Σπαρτιατών κατά των Αθηναίων τον Πελοποννησιακό πόλεμο το 404 π.Χ. . Ήταν ικανότατος στρατηγός και ναύαρχος των Λακεδαιμονίων.

Ακμή- Παρακμή

- Κατά τη διάρκεια της Κλασσικής Αρχαιότητας η Σπάρτη ήταν μία από τις δύο πιο ισχυρές πόλεις-κράτη στην Αρχαία Ελλάδα, μαζί με την Αθήνα. Η Σπάρτη άρχισε να αναδύεται ως πολιτικο-στρατιωτική δύναμη στην Ελλάδα κατά την αρχή της Αρχαϊκής Εποχής μετά το τέλος των σκοτεινών χρόνων της Γεωμετρικής Εποχής και έφτασε στην απόλυτη ακμή της μετά τη νίκη της στον Πελοποννησιακό Πόλεμο επί της Αθήνας και των συμμάχων της, όταν και πέτυχε να επιβάλει την ηγεμονία και την επιρροή της στο μεγαλύτερο μέρος του αρχαιοελληνικού κόσμου.

- Η ηγεμονία της δεν κράτησε πολύ και μετά τις ήττες της από τους Θηβαίους το [371 π.Χ.](#) στα Λεύκτρα και το [362 π.Χ.](#) στη [Μαντίνεια](#) έχασε την παλαιά της δύναμη, ταυτόχρονα και με την άνοδο του βασιλείου της Μακεδονίας άρχισε να παίζει έναν δευτερεύοντα ρόλο στα ελληνικά θέματα. Κάποιες αναλαμπές τον 3ο αιώνα π.Χ. δεν εμπόδισαν την παρακμή της ακολουθώντας την μοίρα του υπόλοιπου ελληνικού κόσμου που κατακτήθηκε από τους Ρωμαίους. Όμως και κατά τη διάρκεια της Ρωμαϊοκρατίας συνέχισε να αποτελεί πόλο έλξης λόγω της πλούσιας ιστορίας της

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας